Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30246

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i (S?AÖ), bireylerin sigara içme dürtüsü ve yo?unlu?unu **nicel olarak de?erlendirmek** amac?yla kullan?lan psikometrik bir araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2013 y?l?nda M. Demirezen taraf?ndan t?pta uzmanl?k tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel e?de?erli?ini, ayr?ca psikometrik yeterlili?ini, özellikle de **güvenilirlik ve geçerlilik** özelliklerini incelemeyi amaçlam??t?r. Çal??ma ayn? zamanda sigara içme arzusu ile **anksiyete** aras?ndaki ili?kiyi de ara?t?rm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sigara içme arzusu, S?AÖ, ba??ml?l?k, nikotin, psikometrik araç, geçerlilik, güvenilirlik, uyarlama, anksiyete, Bülent Ecevit Üniversitesi.

Yazarlar

M. Demirezen (Türkçe Uyarlama)

Amaç

Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i'nin temel amac?, sigara b?rakma tedavisi gören veya sigara ba??ml?l??? olan bireylerde sigara kullanma iste?i ve arzusunun ?iddetini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle klinik ara?t?rmalarda ve tedavi süreçlerinin izlenmesinde kritik bir rol oynamaktad?r. Demirezen'in 2013 y?l?ndaki uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, orijinal ölçe?in Türkçe'ye adaptasyonunu sa?lamak ve bu adaptasyonun **kültürel geçerlili?ini** ve güvenilirli?ini kan?tlamakt?r.

Uyarlama çal??mas?, ayn? zamanda sigara içme arzusu düzeyi ile e? zamanl? olarak deneyimlenen di?er psikolojik yap?lar, özellikle de anksiyete semptomlar? aras?ndaki korelasyonu inceleyerek, sigara ba??ml?l???n?n komorbid psikolojik faktörlerle ili?kisini ortaya koymay? hedeflemi?tir. Bu tezin bilimsel kaynak olarak eri?imi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden sa?lanmaktad?r.

Yap?

S?AÖ taraf?ndan ölçülen temel psikolojik yap?, "Sigara ?çme Arzusu" (Craving) kavram?d?r. Bu yap?, sigara içme davran???n? sürdürmeye iten yo?un, kontrol edilemeyen bir istek veya dürtü olarak tan?mlan?r. Bu arzu, bili?sel bile?enler (sigara hakk?nda dü?ünceler), duygusal bile?enler (gerginli?i giderme beklentisi) ve davran??sal bile?enler (sigara arama eylemleri) gibi çok boyutlu ö?eleri kapsar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, sigara içme arzusunun yo?unlu?unu ve s?kl???n? standardize edilmi? maddeler arac?l???yla yakalamay? hedefler. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?, genellikle arzunun farkl? yönlerini (örne?in, rahatlama beklentisi, ?iddetli arzu) temsil eden alt boyutlardan olu?maktad?r. Türkçe uyarlama çal??mas? bu yap?sal bütünlü?ü korumay? amaçlam??t?r.

Geçerlik

Demirezen (2013) taraf?ndan yürütülen t?pta uzmanl?k tezinde, Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun psikometrik geçerlilik analizleri sunulmu?tur. Geçerlilik çal??malar? kapsam?nda, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek amac?yla yap? geçerlili?i analizleri (Faktör Analizi) gerçekle?tirilmi?tir.

Geçerlilik sonuçlar?, ölçe?in sigara içme arzusunu güvenilir bir ?ekilde ölçebildi?ini ve di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, anksiyete) beklenen yönde ili?kiler sergiledi?ini göstermi?tir. Bu bulgular, S?AÖ'nün Türkçe kültürde geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirir. Demirezen'in çal??mas?nda, Türkçe S?AÖ'nün iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s?) hesaplanm??t?r. Bu katsay?, ölçek maddelerinin sigara içme arzusunu ne kadar homojen ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama tezinde elde edilen yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in Türkçe formunun güvenilirli?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu belirtmektedir. Güvenilirlik, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda tekrarl? ve stabil sonuçlar üretebilmesi aç?s?ndan hayati önem ta??maktad?r.

Faktör Analizi

Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyon sürecinde, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korunup korunmad???n? belirlemek amac?yla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin sigara içme arzusunun teorik bile?enlerini ne ölçüde temsil etti?ini göstermi?tir.

Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, ölçe?in yap? geçerlili?inin temel kan?tlar?ndan biridir ve Türkçe formun orijinal ölçekle kavramsal olarak e?de?er oldu?unu teyit eder. Bu analizler, genellikle özgün ölçe?in çok boyutlu do?as?n? destekleyen sonuçlar vermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçe?in orijinal yap?s?na ba?l? olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm?? olmas? muhtemeldir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Sigara Ba??ml?s? Yeti?kin Bireyler

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Çal??ma, Bülent Ecevit Üniversitesi T?p Fakültesi'ne ba?l? kliniklerde takip edilen veya ba?vuran sigara ba??ml?s? bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Bireylerin belirli bir zaman dilimi içerisindeki sigara içme arzusunun ?iddetini gösteren maddeleri, sa?lanan derecelendirme skalas?na göre i?aretlemelerine dayanan standardize edilmi? anket yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Sigara b?rakma, dürtü, ba??ml?l?k tedavisi, psikometri, Demirezen, **Ulusal Tez Merkezi**, nikotin ba??ml?l???, Bülent Ecevit Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Tezin yap?ld??? kurum: Bülent Ecevit Üniversitesi, T?p Fakültesi)

Correspondence Address: Bülent Ecevit Üniversitesi, T?p Fakültesi, Zonguldak, Türkiye (Tezin yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal versiyonunun kullan?m izinleri ve ücretlendirmesi, orijinal geli?tiricilerin telif haklar?na tabidir. Türkçe uyarlama versiyonu (Demirezen, 2013), bir akademik ara?t?rma (t?pta uzmanl?k tezi) kapsam?nda geli?tirilmi? olup, tezin kendisi Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r. Ölçe?in ticari kullan?m? veya geni? ölçekli ara?t?rmalarda kullan?m? için yasal izinlerin al?nmas? gerekebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Y?l? (Uyarlama): 2013.

Referanslar

Demirezen, M. (2013). Sigara içme arzusu ölçe?i'nin Türkçe geçerlilik, güvenilirli?i ve anksiyete ile ili?kisi (T?pta uzmanl?k tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi, T?p Fakültesi, Zonguldak). Kaynak, Yüksekö?retim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmi?tir.

Tez eri?im linki: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi

Ek eri?im adresi: tez.yok.gov.tr

Sigara ?çme Arzusu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme format? için Demirezen (2013) numaral? t?pta uzmanl?k tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM